

Datum van
inontvangstneming

:

13/08/2024

Zaak C-481/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

10 juli 2024

Verwijzende rechter:

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

26 juni 2024

Verzoekende partij:

E. sp. j.

Verwerende partij:

C. sp. z o.o.

Warschau, 26 juni 2024

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie

XV Wydział Gospodarczy

(rechter in eerste aanleg, bevoegd in handelszaken, Warschau, Polen)

[OMISSIS] [adres van de verwijzende rechter]

Hof van Justitie van de Europese Unie

[OMISSIS] [vestigingsplaats van het Hof]

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

[geanonimiseerde versie]

Krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de beslissing van 28 juni 2024 verzoekt de Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie het Hof [OMISSIS] [vestigingsplaats van het Hof] om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moeten artikel 3, lid 1 en lid 3, onder a), en artikel 6, leden 1 en 2, van richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (PB 2011, L 48, blz. 1, zoals gewijzigd)

aldus worden uitgelegd dat

zij zich verzetten tegen bepalingen van nationaal recht die erin voorzien dat een schuldeiser geen aanspraak kan maken op wettelijke verpagingsrente en een vergoeding voor gemaakte invorderingskosten wanneer de schuldenaar het aan de schuldeiser verschuldigde bedrag na het verstrijken van de overeengekomen betalingstermijn heeft voldaan door middel van verrekening, die van rechtswege terugwerkende kracht heeft tot op het tijdstip waarop de verrekening mogelijk is geworden?

VOORWERP VAN HET HOOFDGEDING EN RELEVANTE FEITEN

Verzoekster E. spółka jawna, gevestigd te W., heeft een rechtsvordering tot betaling ingesteld tegen C. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, gevestigd te D.

In haar verzoekschrift heeft verzoekster aangevoerd dat zij 10 vorderingen heeft tot betaling van 10 tegenprestaties voor 10 transporten die zij in opdracht van verweerster heeft verricht. De verwerende vennootschap heeft de verschuldigde bedragen niet tijdig voldaan, zodat verzoekster uit hoofde van de in totaal 10 tegenprestaties aanspraak maakt op een bedrag van 26 715,60 Poolse zloty (PLN), vermeerderd met de wettelijke rente voor betalingsachterstand bij handelstransacties in de zin van artikel 7, lid 1, van de ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóznieniom w transakcjach handlowych (wet betreffende de bestrijding van buitensporige verpagingen bij handelstransacties) van 8 maart 2013 (geconsolideerde tekst: Dz. U. 2023, volgnr. 1790; hierna ook: „upno”), berekend over elk van de onbetaalde tegenprestaties, alsook op 1 997,29 PLN als vergoeding van alle in artikel 10 upno bedoelde invorderingskosten, die zij heeft gemaakt in verband met de vertraagde betaling van elk van de 10 tegenprestaties.

Voor de goede orde zij verduidelijkt dat de upno strekt tot omzetting van richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (herschikking) (PB 2011, nr. 48, blz. 1, zoals gewijzigd; hierna ook: „richtlijn 2011/7”).

Verweerster heeft geconcludeerd tot afwijzing van de ingestelde rechtsvordering en heeft een verweer van gedeeltelijke betaling ten bedrage van 1 697,40 PLN en van verrekening van 25 018,20 PLN opgeworpen.

Ten aanzien van de verrekening heeft verweerster betoogd dat zij een tegenvordering op de verzoekende vennootschap heeft, aangezien een deel van de vervoerde goederen tijdens een van de transporten waarop het verzoekschrift geen

betrekking heeft, verloren is gegaan en verzoekster daarvoor aansprakelijk is. Hoewel de verwerende vennootschap niet de eigenaar van de goederen is, was zij krachtens afzonderlijke bepalingen jegens de goedereneigenaar aansprakelijk voor het verloren gaan van de goederen. Bijgevolg heeft verzoekster vermogensschade aan verweerster berokkend ten belope van 96 076,95 PLN, wat overeenkomt met verweersters verplichting jegens de goedereneigenaar.

De aan verweerster berokkende schade is gedeeltelijk (voor een bedrag van 55 174,85 PLN) vergoed door een verzekeringsmaatschappij en is door verweerster voor een bedrag van 25 018,20 PLN verrekend met de door verzoekster ingestelde schuldvorderingen ten belope van datzelfde bedrag, waarop verzoekster aanspraak maakt uit hoofde van de in de onderhavige procedure aan de orde zijnde tegenprestaties. De rest van de schade, ten belope van 15 883,90 PLN, is voorwerp van een afzonderlijke rechtsovereenkomst, die bij deze rechterlijke instantie aanhangig is in zaak XVII GC 1398/23 [OMISSIS] [eerder zaaknummer].

Van belang is dat de door verweerster ingediende verklaring van verrekening enkel betrekking heeft op verzoeksters hoofdvorderingen uit hoofde van het vervoer, dat wil zeggen zonder rente en invorderingskosten, maar dat verweerster in het kader van haar verweer heeft aangevoerd dat de verrekening overeenkomstig artikel 499 van de ustawa-Kodeks cywilny (wet tot vaststelling van het burgerlijk wetboek) van 23 april 1964 (geconsolideerde tekst: Dz. U. 2023, volgnr. 1610, zoals gewijzigd; hierna ook: „k.c.”) terugwerkende kracht heeft, wat ertoe leidt dat verzoeksters schuldvorderingen tot betaling van de rente en de invorderingsvergoedingen automatisch komen te vervallen.

Verzoekster heeft haar aansprakelijkheid voor de bij het transport geleden schade niet betwist, maar heeft vraagtekens geplaatst bij de doeltreffendheid van de verklaring van verrekening en bij het bedrag van de door verweerster geleden schade.

Ter terechtzitting van 7 juni 2024 heeft de president krachtens artikel 156¹, lid 1, van de ustawa-Kodeks postępowania cywilnego (wet tot vaststelling van het wetboek van burgerlijke rechtsovereenkomst) van 17 november 1964 (geconsolideerde tekst: Dz. U. 2023, volgnr. 1550, zoals gewijzigd) aan de partijen meegedeeld dat hij verzoeksters bezwaren met betrekking tot de doeltreffendheid van de verklaring van verrekening niet overtuigend acht, dat hij verzoeksters aansprakelijkheid voor de bij het transport geleden schade krachtens de relevante bepalingen van nationaal recht gerechtvaardigd acht en dat het bedrag van de geleden schade zal worden onderzocht in het kader van procedure XVII GC 1398/23, zodat de onderhavige procedure moet worden geschorst totdat die zaak is beslecht of althans totdat het bedrag van de geleden schade aan de hand van een deskundigenverslag kan worden vastgesteld. Het in de onderhavige zaak aan de orde zijnde afzonderlijke probleem is evenwel dat van de terugwerkende kracht van verrekening en van de invloed van verrekening op het bestaan van vorderingen die voortvloeien uit de upno.

TOEPASSELIJKE BEPALINGEN VAN UNIERECHT

Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (PB 2011, L 48, blz. 1, zoals gewijzigd).

Artikel 1

2. Deze richtlijn is van toepassing op alle betalingen tot vergoeding van handelstransacties.

Artikel 2

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. „handelstransacties”: transacties tussen ondernemingen of tussen ondernemingen en overheidsinstanties die leiden tot het leveren van goederen of het verrichten van diensten tegen vergoeding;

[...]

4. „betalingsachterstand”: een betaling die niet is verricht binnen de contractuele of wettelijke betalingstermijn en waar de voorwaarden van artikel 3, lid 1, of artikel 4, lid 1, vervuld zijn;

5. „interest voor betalingsachterstand”: de wettelijke interest voor betalingsachterstand of tussen ondernemingen overeengekomen interest, rekening houdend met artikel 7;

Artikel 3

1. De lidstaten zorgen ervoor dat bij handelstransacties tussen ondernemingen de schuldeiser zonder aanmaning recht heeft op interest voor betalingsachterstand, voor zover aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a) de schuldeiser heeft zijn contractuele en wettelijke verplichtingen vervuld, alsmede

b) de schuldeiser heeft het verschuldigde bedrag niet op tijd ontvangen, tenzij de schuldenaar niet verantwoordelijk is voor de vertraging.

[...]

3. Wanneer aan de voorwaarden in lid 1 wordt voldaan, zorgen de lidstaten voor het volgende:

a) dat met ingang van de dag volgend op de datum voor betaling of op het verstrijken van de termijn voor betaling, welke zijn vastgesteld in de

overeenkomst, de schuldeiser aanspraak kan maken op interest voor betalingsachterstand;

Artikel 6

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de schuldeiser wanneer bij handelstransacties interest voor betalingsachterstand overeenkomstig de artikelen 3 of 4 verschuldigd wordt, minstens een vast bedrag van 40 EUR mag invorderen.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat het in lid 1 bedoelde vaste bedrag zonder aanmaning verschuldigd is als vergoeding voor de eigen invorderingskosten van de schuldeiser.

TOEPASSELIJKE BEPALINGEN VAN NATIONAAL RECHT

Ustawa-Kodeks cywilny (wet tot vaststelling van het burgerlijk wetboek) van 23 april 1964 (geconsolideerde tekst: Dz. U. 2023, volgnr. 1610, zoals gewijzigd).

Artikel 481

§ 1. Indien de schuldenaar te laat betaalt, kan de schuldeiser rente vorderen voor de duur van de vertraging, zelfs indien de schuldeiser geen schade heeft geleden en zelfs als de vertraging te wijten is aan omstandigheden waarvoor de schuldenaar niet verantwoordelijk is.

§ 2. Indien de verdragingsrente niet is gespecificeerd, is de wettelijke verdragingsrente verschuldigd tegen een percentage dat overeenkomt met de referentierentevoet van Narodowy Bank Polski [nationale centrale bank], vermeerderd met 5,5 procentpunten. Indien een hogere rentevoet voor de schuldvordering wordt gehanteerd, mag de schuldeiser evenwel verdragingsrente tegen die hogere rentevoet eisen.

Artikel 498

§ 1 Wanneer twee personen jegens elkaar zowel schuldenaar als schuldeiser zijn, kan elk van hen zijn schuldvordering met die van de wederpartij verrekenen, mits beide schuldvorderingen betrekking hebben op geldsommen of naar de soort bepaalde zaken van dezelfde kwaliteit en beide schuldvorderingen opeisbaar zijn geworden en kunnen worden opgeëist voor een rechter of een andere overheidsinstantie.

§ 2 Als gevolg van de verrekening gaan beide schuldvorderingen teniet tot het bedrag van de lagere schuldvordering.

Artikel 499

Verrekening geschiedt door middel van een verklaring aan de wederpartij. Deze verklaring heeft terugwerkende kracht tot op het tijdstip waarop de verrekening mogelijk is geworden.

Ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych van 8 maart 2013 (geconsolideerde tekst: Dz. U. 2023, volgnr. 1790):

Artikel 1

Deze wet regelt de specifieke rechten van de schuldeiser en de verplichtingen van de schuldenaar met betrekking tot de betalingstermijnen bij handelstransacties, de gevolgen van de niet-nakoming van die verplichtingen en de procedure inzake buitensporige betalingsachterstanden.

Artikel 4

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

1) handelstransactie – een overeenkomst die betrekking heeft op de levering van goederen of het verrichten van diensten onder bezwarende titel, voor zover de in artikel 2 genoemde partijen een dergelijke overeenkomst sluiten in het kader van hun economische activiteit;

[...]

3) wettelijke rente voor betalingsachterstand bij handelstransacties:

[...]

b) in het geval van handelstransacties in het kader waarvan de schuldenaar geen publiekrechtelijke geneeskundige entiteit is – rente ten belope van de referentierentevoet van Narodowy Bank Polski, vermeerderd met 10 procentpunten;

Artikel 7

1. Met uitzondering van transacties waarbij de schuldenaar een overheidsinstantie is, kan een schuldeiser in het kader van handelstransacties zonder aanmaning aanspraak maken op wettelijke vertragingsrente voor de periode vanaf de datum waarop de geldelijke prestatie opeisbaar is geworden tot op de datum van betaling, tenzij de partijen een hogere rente zijn overeengekomen, mits aan de volgende cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1) de schuldeiser heeft zijn prestatie verricht;

2) de schuldeiser heeft de betaling niet ontvangen binnen de overeengekomen betalingstermijn.

Artikel 10

1. Vanaf de datum waarop de in artikel 7, lid 1, of artikel 8, lid 1, bedoelde rente opeisbaar is geworden, kan de schuldeiser zonder aanmaning aanspraak

maken op vergoeding van de door hem gemaakte invorderingskosten. In dat verband betaalt de schuldenaar hem een bedrag van:

- 1) 40 EUR – indien de waarde van de geldelijke prestatie ten hoogste 5 000 PLN bedraagt;
- 2) 70 EUR – indien de waarde van de geldelijke prestatie meer dan 5 000 PLN maar minder dan 50 000 PLN bedraagt;

KORTE UITEENZETTING VAN DE MOTIVERING VAN DE VERWIJZING

De in de onderhavige zaak te geven beslissing is afhankelijk van het antwoord op de vraag of de terugwerkende kracht van verrekening in de zin van artikel 499 k.c. niet in strijd is met de doelstellingen en bepalingen van richtlijn 2011/7, die bij de upno is omgezet in de Poolse rechtsorde.

Naar nationaal recht bestaat de kern van verrekening erin dat twee entiteiten ten opzichte van elkaar zowel schuldeiser als schuldenaar zijn en dat elk van hen derhalve een schuldvordering op de ander heeft. Verrekening houdt in dat de schuldvorderingen tenietgaan tot het bedrag van de lagere schuldvordering (betalingsfunctie van verrekening).

De betalingsfunctie komt tot uiting in het feit dat de onderlinge verplichtingen van beide schuldenaren door de verrekening tenietgaan alsof de schuldenaren daadwerkelijk aan hun verplichtingen hadden voldaan. Hoewel de partijen de aan hen verschuldigde prestaties door de verrekening niet daadwerkelijk ontvangen, wordt elk van de partijen bevrijd van haar schuld doordat haar schuldvordering wordt verrekend met die van de wederpartij. De schulden kunnen derhalve worden geacht te zijn afgelost.

In de onderhavige zaak vloeiden de door verzoekster ingestelde schuldvorderingen voort uit de sluiting en tenuitvoerlegging van 10 vervoersovereenkomsten, uit hoofde waarvan verzoekster aanspraak heeft gemaakt op betaling van een hoofdsom van in totaal 26 715,60 PLN. De procespartijen hebben derhalve een handelstransactie verricht in de zin van artikel 1 en artikel 4, punt 1, upno (artikel 1 en artikel 2, punt 1, van richtlijn 2011/7).

Verweerster wijst erop dat het verschuldigde bedrag is komen te vervallen doordat zij een bedrag van 1 697,40 PLN heeft betaald en 25 018,20 PLN heeft verrekend. Het is van cruciaal belang dat de termijnen voor de betaling van verzoeksters schuldvorderingen achtereenvolgens zijn afgelopen in het tijdvak van februari tot en met september 2022. Aangezien verweerster de door verzoekster uitgereikte facturen niet heeft voldaan, heeft verzoekster tot op het tijdstip van indiening van de verklaring van verrekening (die pas is ingediend bij brief van 2 september 2022) 9 afzonderlijke vorderingen tot betaling van rente in de zin van artikel 7 upno (artikel 3, lid 1, van de richtlijn) en 9 afzonderlijke vorderingen tot betaling

van een invorderingsvergoeding in de zin van artikel 10, lid 1, upno (artikel 6 van de richtlijn) ingesteld.

Enkel ten aanzien van de laatste door verzoekster uitgereikte factuur kan de verrekening worden geacht te zijn verricht voordat de betalingstermijn is verstreken, zodat verzoekster in dat verband geen vordering uit hoofde van de artikelen 7 en 10 upno kan instellen.

De regel van artikel 499 k.c. berust op de juridische fictie dat verrekening terugwerkende kracht heeft tot op het tijdstip waarop de verrekening mogelijk is geworden. Dat betekent dat de gevolgen van de betalingsachterstand of de vertraging van partijen bij de nakoming van hun verplichting komen te vervallen ten aanzien van de periode tussen het tijdstip vanaf hetwelk de schuldenaar zijn recht op verrekening heeft willen uitoefenen en het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden. Dat is het tijdstip waarop de schuldvordering van de indiener van de verklaring van verrekening opeisbaar is geworden, dat wil zeggen de datum waarop de betreffende betalingstermijn is afgelopen.

De door verweerster ingestelde schuldvordering tot betaling van een schadeloosstelling hield verband met het verstrijken van de termijn van haar aanmaning tot betaling van 15 februari 2022, die is afgelopen op 7 maart 2022. Dat betekent dat de verklaring van verrekening overeenkomstig artikel 499 k.c. weliswaar alleen betrekking had op de hoofdsom van verzoeksters en verweersters hoofdvordering, namelijk op een bedrag van 25 018,20 PLN, maar dat verzoekster vanaf de indiening van die verklaring van verrekening geen aanspraak meer kon maken op rente en invorderingsvergoedingen voor de periode na 7 maart 2022. In het kader van de onderhavige procedure betreft dat de betaling van rente en invorderingsvergoedingen uit hoofde van de vertraagde betaling van 9 van de 10 bij het verzoekschrift ingestelde vorderingen tot betaling van een tegenprestatie.

Volgens de verwijzende rechter is de naar nationaal recht geregelde terugwerkende kracht van verrekening mogelijk in strijd zijn met artikel 3, lid 1 en lid 3, onder a), en artikel 6, leden 1 en 2, van richtlijn 2011/7.

De bepalingen van de richtlijn vereisen met name dat aan de schuldeiser het recht wordt verleend om rente en een invorderingsvergoeding te vorderen, op voorwaarde dat hij zijn contractuele en wettelijke verplichtingen heeft vervuld en dat hij het verschuldigde bedrag niet op tijd heeft ontvangen (artikel 3, lid 1, van richtlijn 2011/7). Het recht op rente moet van rechtswege bestaan en is onderworpen aan bepaalde voorwaarden [artikel 3, lid 1 en lid 3, onder a), van richtlijn 2011/7]. Wanneer het recht ontstaat, heeft de schuldeiser daarnaast automatisch recht op een invorderingsvergoeding (artikel 6, lid 1, van de richtlijn), die verschuldigd is zonder dat daartoe een aanmaning hoeft te worden verstuurd (artikel 6, lid 2, van de richtlijn). Een betaling die na het verstrijken van de betalingstermijnen wordt verricht heeft niet tot gevolg dat die vorderingen met terugwerkende kracht aan de schuldeiser worden ontnomen.

In de richtlijn wordt benadrukt dat veel betalingen voor handelstransacties tussen marktdeelnemers of tussen marktdeelnemers en overheidsinstanties later worden verricht dan contractueel is overeengekomen of in de algemene handelsvoorwaarden is neergelegd. Dergelijke betalingsachterstand heeft een negatieve uitwerking op de liquiditeit en bemoeilijkt het financiële beheer van ondernemingen (overweging 3 van richtlijn 2011/7). Betalingsachterstand is een vorm van contractbreuk die door het in rekening brengen van een lage of geen interest op achterstallige betalingen in de meeste lidstaten voor schuldenaren financieel aantrekkelijk is geworden (overweging 12 van de richtlijn). Om betalingsachterstand te ontmoedigen moeten schuldeisers bovendien een redelijke schadeloosstelling ontvangen voor de invorderingskosten die aan betalingsachterstand toe te schrijven zijn (overweging 19 van de richtlijn).

De hierboven aangehaalde bepalingen en de overwegingen van de richtlijn wijzen erop dat het in beginsel niet is toegestaan om aan de schuldeiser het recht op rente en een invorderingsvergoeding te ontnemen wanneer de betreffende betaling is verricht na het verstrijken van de contractuele termijnen en de nakoming van de betreffende verplichting. Uit de feiten van de onderhavige zaak volgt dat de schuldeiser zijn recht om die vorderingen geldend te maken verliest, ook al is de betaling (verrekening) in het geval van 9 van de 10 overeenkomsten verricht na het verstrijken van die termijnen.

Naar nationaal recht is de terugwerkende kracht van verrekening gerechtvaardigd omdat weliswaar aan een van de schuldeisers het recht op rente wordt ontnomen, maar ook aan de andere schuldeiser, wanneer die een verklaring van verrekening heeft ingediend, het recht wordt ontnomen om rente over zijn tegenvordering te vorderen ten aanzien van de periode die afloopt op de datum waarop verrekening mogelijk is geworden. In die (economische) zin is als het ware sprake van een wederzijdse kwijtschelding van de verschuldigde rente en niet alleen van de rente die verschuldigd is aan een van de partijen. Indien wordt aangenomen dat de verrekening op zijn vroegst is verricht op het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden, heeft de (verzoekende) partij, jegens welke een verklaring van verrekening is ingediend, (in de onderhavige zaak) bovendien nooit het recht op betaling van rente en een invorderingsvergoeding verworven. Bijgevolg kan niet worden aangenomen dat een van de schuldeisers in dat opzicht is benadeeld.

Mogelijk volstaat deze rechtvaardiging evenwel niet in het licht van de doelstellingen van de richtlijn.

In de eerste plaats kon verzoekster in de onderhavige zaak niet alleen aanspraak maken op betaling van rente maar had zij tevens recht op 9 invorderingsvergoedingen, terwijl verweerster slechts één tegenvordering heeft ingediend, waardoor, gelet op het bedrag ervan, alle 9 door verzoekster ingediende schuldvorderingen tot betaling van een tegenprestatie tenietgaan. Vanuit economisch oogpunt wordt een van de schuldeisers derhalve door de terugwerkende kracht van de verrekening benadeeld, aangezien de wederpartij niet hetzelfde aantal tot vergoeding strekkende tegenvorderingen kan instellen.

In de tweede plaats valt in de onderhavige zaak op dat verweersters tegenvordering niet voortvloeit uit een handelstransactie maar strekt tot schadeloosstelling. In overweging 8 van de richtlijn wordt gepreciseerd dat de richtlijn niet mag strekken tot regulering van interest betreffende betalingen bij wijze van schadeloosstelling. Dat betekent dat verzoekster recht heeft op een hogere rente [ten belope van de referentierentevoet van Narodowy Bank Polski, vermeerderd met tien procentpunten, zoals voortvloeit uit artikel 4, punt 3, onder b), upno] in vergelijking met de aan verweester verschuldigde rente (ten belope van de referentierentevoet van Narodowy Bank Polski, vermeerderd met 5,5 procentpunten, zoals voortvloeit uit artikel 481 k.c.). Bovendien heeft verweester in het geheel geen recht op een invorderingsvergoeding in de zin van artikel 10 upno. De regel van artikel 499 k.c. staat niet toe dat deze ongelijkheid ten aanzien van het bedrag van de onderlinge schuldvorderingen in aanmerking wordt genomen.

In de derde plaats bestaat verrekening niet alleen in de Poolse rechtsorde. De bepalingen van de verschillende nationale regelingen voorzien mogelijk in andere gevolgen van verrekening, in een ander tijdstip waarop verrekening daadwerkelijk wordt verricht en in andere gevolgen van verrekening voor het recht om rente of een invorderingsvergoeding te vorderen, alsook in een andere rentevoet voor het geval van betalingsachterstand bij handelstransacties of andere bedragen van de verschuldigde invorderingsvergoeding (de richtlijn stelt in dit verband slechts de minimumnormen vast). Dat zou aanleiding kunnen geven tot divergenties ten aanzien van de wijze waarop schuldeisers hun aanspraken geldend kunnen maken in het kader van de toepasselijke nationale regelingen krachtens de normatieve handelingen waarbij de richtlijn is omgezet. Dat zou in strijd zijn met het harmonisatiebeginsel.

In de vierde plaats treedt de terugwerkende kracht van verrekening van rechtswege in en staat zij los van de wil van de schuldeiser die aanspraak kan maken op rente uit hoofde van handelstransacties en op een invorderingsvergoeding. Uiteraard kunnen partijen besluiten om hun onderlinge vorderingen op contractuele grondslag met elkaar te verrekenen, maar dit soort van verrekening is in de onderhavige vraag niet aan de orde.

In de vijfde plaats staat vast dat betaling (verrekening) geschiedt na de datum waarop de schuldvorderingen opeisbaar zijn geworden, zodat het mogelijk is dat de schuldeiser in die periode reële stappen heeft ondernomen om zijn schuldvorderingen in te vorderen, zonder te weten dat deze naderhand zouden worden verrekend. Derhalve is het mogelijk dat hij specifieke (reële) invorderingskosten heeft moeten dragen ten aanzien van schuldvorderingen, die hij nooit zal kunnen terugvorderen omdat artikel 499 k.c. daaraan in de weg staat.

Op grond van de hierboven uiteengezette argumenten kan twijfel rijzen over de vraag of de regel van artikel 499 k.c. verenigbaar is met de overwegingen van de richtlijn en met de regels van artikel 3, lid 1, en lid 3, onder a), en artikel 6, leden 1 en 2, ervan.

Twijfel rijst tevens over de vraag of de regel inzake de terugwerkende kracht van verrekening hoe dan ook in strijd is met de richtlijn dan wel of de verwijzende rechter een mogelijke strijdigheid geval per geval dient te onderzoeken vanuit economisch oogpunt. Hij zou dit kunnen doen door het totaalbedrag van alle op het tijdstip van verrekening bestaande vorderingen (ter zake van de rente en de invorderingsvergoedingen) van de ene en de andere partij te berekenen en met elkaar te vergelijken en door deze bedragen aldus af te wikkelen dat de schuldeiser die recht heeft op een hogere rente en een hogere invorderingsvergoeding daardoor niet wordt benadeeld. Ook in het geval van rente en invorderingsvergoedingen zou met andere woorden toepassing moeten worden gegeven aan de regel van artikel 498, lid 2, k.c., waarin is bepaald dat beide schuldvorderingen door de onderlinge verrekening ervan tenietgaan tot het bedrag van de lagere schuldvordering.

[OMISSIS] [niet-inhoudelijke formule]